

**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ЗАКАРПАТСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ**

**РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ**

27 листопада 2018 року

м. Ужгород

№ 57/26-рк/к

Солотвинська селищна рада
вул. Харківська, 1, смт. Солотвино
Тячівського району, 90575

Про припинення дій, які містять
ознаки порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Закарпатського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України за результатами проведеного дослідження ринку розміщення зовнішньої реклами та суміжних йому ринках,

встановила:

Солотвинська селищна рада відповідно до статті 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та відповідно до статті 140 Конституції України є органом місцевого самоврядування.

В територіальних межах смт. Солотвино повноваження органів місцевого самоврядування здійснюються Солотвинською селищною радою та її виконавчим комітетом.

Ідентифікаційний код: 04349691.

Юридична адреса: вул. Харківська, 1, смт. Солотвино Тячівського району, 90575.

Згідно частини 1 статті 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» рада в межах своїх повноважень приймає нормативні та інші акти у формі рішень.

Відповідно до абзацу 1 статті 144 Конституції України органи місцевого самоврядування в межах повноважень, визначених законом, приймають рішення, які є обов'язковими до виконання на відповідній території.

Статтею 19 Конституції України передбачено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Частиною 3 статті 24 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачено, що органи місцевого самоврядування та їх посадові особи діють лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, передбачені Конституцією і законами України, та керуються у своїй діяльності Конституцією і законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, а в Автономній Республіці Крим — також нормативно-правовими актами Верховної Ради і Ради міністрів Автономної Республіки Крим, прийнятими у межах їхньої компетенції.

Статтею 4 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» визначено, що одним із основних принципів місцевого самоврядування є законність.

Відносини органів державної влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю із суб'єктами господарювання, суб'єктів господарювання з іншими суб'єктами господарювання, із споживачами, іншими юридичними та фізичними особами у зв'язку з економічною конкуренцією регулюються Законом України «Про захист економічної конкуренції» (стаття 2 Закону України «Про захист економічної конкуренції»). Цей Закон застосовується до відносин, які впливають чи можуть вплинути на економічну конкуренцію на території України.

Згідно із Законом України «Про місцеве самоврядування» від 21.05.1997 № 280/97-ВР (із змінами та доповненнями) до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить надання дозволу в порядку, встановленому законодавством на розміщення реклами.

Діяльність на ринку розміщення зовнішньої реклами регулюється Законами України «Про рекламу» від 03.07.1996 № 271/96-ВР (із змінами та доповненнями), «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» від 06.09.2005 № 2806-IV (із змінами та доповненнями), Типовими правилами розміщення зовнішньої реклами, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 29.12.2003 № 2067 (із змінами та доповненнями) (надалі – Типові правила) та іншими нормативними актами.

Відповідно до вимог Закону України «Про рекламу» та Типових правил розміщення зовнішньої реклами, зовнішня реклама розміщується на підставі дозволів та у порядку, встановленому виконавчими органами сільських, селищних, міських рад.

Пунктом 3 постанови Кабінету Міністрів України від 29.12.2003 № 2067 «Про затвердження Типових правил розміщення зовнішньої реклами» встановлено, що органи місцевого самоврядування зобов'язані привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цією постановою.

Типові правила розміщення зовнішньої реклами регулюють відносини, що виникають у зв'язку з розміщенням зовнішньої реклами у населених пунктах та визначають порядок надання дозволів на розміщення такої реклами.

Відповідно до пункту 5 Типових правил для регулювання діяльності розміщення зовнішньої реклами сільська, селищна, міська рада може утворювати відділ, управління, інший виконавчий орган або покласти відповідні функції на існуючий відділ, управління (надалі – робочий орган).

Згідно з пунктом 6 Типових правил розміщення зовнішньої реклами до повноважень робочого органу належать:

- розгляд заяв розповсюджувачів зовнішньої реклами на надання дозволу, внесення змін у дозвіл, переоформлення дозволу та продовження строку його дії;
- надання у разі потреби розповсюджувачам зовнішньої реклами архітектурно-планувальних завдань на опрацювання проектно-технічної документації для розташування складних (дахових) рекламних засобів;
- прийняття рішення про встановлення пріоритету заявника на місце розташування рекламного засобу, продовження строку, на який встановлено зазначений пріоритет, або про відмову в установленні такого пріоритету;
- підготовка проекту рішення виконавчого органу ради щодо надання дозволу чи про відмову у його наданні;
- видача дозволу на підставі рішення виконавчого органу ради;
- ведення інформаційного банку даних місць розташування рекламних засобів, плану їх розміщення та надання в установленому порядку інформації для оновлення даних містобудівного кадастру населених пунктів;
- інші повноваження відповідно до законодавства.

Рішенням Солотвинської селищної ради від 26.02.2013 № 393 затверджено Правила розміщення зовнішньої реклами в селищі Солотвино (надалі – Правила розміщення зовнішньої реклами).

За результатами проведеного аналізу Правил розміщення зовнішньої реклами встановлено наступне.

Зокрема, згідно з пунктом 9 Правил розміщення зовнішньої реклами для одержання дозволу заявник подає робочому органу відповідну заяву за формою, до якої додаються:

- фотокартка або комп'ютерний макет місця (розміром не менше 6х9 сантиметрів), на якому планується розташування рекламного засобу
- копія свідоцтва про державну реєстрацію заявника як юридичної особи або фізичної особи-підприємця.

Відповідно до пункту 9 Типових правил для одержання дозволу заявник подає робочому органу заяву, до якої додаються фотокартка або комп'ютерний макет місця (розміром не менше 6х9 сантиметрів), на якому планується розташування рекламного засобу, та ескіз рекламного засобу з конструктивним рішенням.

Отже, надання копії свідоцтва про державну реєстрацію заявника як юридичної особи або фізичної особи-підприємця Типовими правилами не передбачено.

Згідно з пунктом 10 Правил розміщення зовнішньої реклами, за наявності документів, передбачених пунктом 9 цих Правил, заява в день її надходження реєструється уповноваженою особою.

Уповноважена особа протягом п'яти днів з дати реєстрації заяви перевіряє місце розташування рекламного засобу, зазначене у заяві, на предмет наявності на це місце пріоритету іншого заявника або надання на заявлене місце зареєстрованого в установленому порядку дозволу. Одразу після перевірки місця уповноважена особа готує проект рішення виконавчого комітету про встановлення пріоритету на заявлене місце або про відмову у встановленні пріоритету.

У разі прийняття рішення про встановлення пріоритету уповноважена особа протягом двох днів видає заявнику для оформлення два примірники дозволу за формою та визначає заінтересовані органи (особи), з якими необхідно їх погодити.

Згідно з пунктом 11 Правил розміщення зовнішньої реклами пріоритет заявника на місце розташування рекламного засобу встановлюється строком на три місяці з дати прийняття виконавчим комітетом відповідного рішення.

Відповідно до пункту 10 Типових правил за наявності документів, передбачених пунктом 9 цих Правил, відомості про заяву у той же день вносяться робочим органом до внутрішнього реєстру заяв та дозволів на розміщення зовнішньої реклами (журналу), який ведеться у довільній формі.

Робочий орган протягом двох робочих днів з дня реєстрації заяви перевіряє місце розташування рекламного засобу, зазначене у заяві, на предмет надання на заявлене місце зареєстрованого в установленому порядку дозволу за формою згідно з додатком 3.

У разі прийняття рішення про відмову у видачі дозволу робочий орган надсилає заявникові вмотивовану відповідь із зазначенням підстав, передбачених законом.

Згідно з пунктом 13 Правил розміщення зовнішньої реклами протягом строку, зазначеного в пункті 11 цих Правил, заявник оформлює обидва примірники дозволу та подає їх уповноваженій особі.

Відповідно до пункту 16 Правил розміщення зовнішньої реклами дозвіл погоджується з власником місця або уповноваженим ним органом (особою) і відділом містобудування, архітектури та житлово-комунального господарства райдержадміністрації.

На вимогу уповноваженої особи дозвіл погоджується з:

- Державтоінспекцією – у разі розміщення зовнішньої реклами на перехрестях, біля дорожніх знаків, світлофорів, пішохідних переходів та зупинок транспорту загального користування;

- відповідним центральним або місцевим органом виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини та об'єктів природно-заповідного фонду – у разі розміщення зовнішньої реклами на пам'ятках історії та архітектури, в межах зон охорони таких пам'яток і в межах об'єктів природно-заповідного фонду;

- утримувачем інженерних комунікацій – у разі розміщення зовнішньої реклами в межах охоронних зон цих комунікацій.

Зазначені вище органи та особи погоджують дозвіл протягом п'яти робочих днів з дати звернення заявника.

Відповідно до пункту 16 Типових правил, видача дозволу погоджується робочим органом з власником місця або уповноваженим ним органом (особою), а також з:

- Мінкультури - у разі розміщення зовнішньої реклами на пам'ятках національного значення, в межах зон охорони цих пам'яток, історичних ареалів населених місць;
- органом виконавчої влади Автономної Республіки Крим, обласною, Київською та Севастопольською міськими держадміністраціями - у разі розміщення зовнішньої реклами на пам'ятках місцевого значення, а також в межах зон охорони цих пам'яток;
- утримувачем інженерних комунікацій - у разі розміщення зовнішньої реклами в межах охоронних зон цих комунікацій;
- Укравтодором або власниками автомобільних доріг та Національною поліцією - у разі розміщення зовнішньої реклами у межах смуги відведення автомобільних доріг.

Перелік органів та осіб, з якими погоджується видача дозволу, є вичерпним.

Дії щодо отримання зазначених погоджень вчиняються робочим органом без залучення заявника протягом строку, встановленого для отримання дозволу.

Для здійснення погодження робочий орган не пізніше дня, що настає за днем одержання документів від заявника, надсилає її копії у паперовому або електронному (шляхом сканування) вигляді зазначеним органам, та встановлює строк розгляду документів.

Згідно з пунктом 19 Правил розміщення зовнішньої реклами уповноважена особа протягом не більше як п'ятнадцяти робочих днів з дати одержання належним чином оформлених двох примірників дозволу розглядає заяву, готує і подає виконавчому органу ради пропозиції та проект відповідного рішення.

Натомість відповідно до пункту 19 Типових правил робочий орган протягом не більше як двох робочих днів з дати одержання від органів та осіб, з якими погоджується видача дозволу, подає виконавчому органу ради пропозиції та проект відповідного рішення.

Пунктом 20 Правил розміщення зовнішньої реклами передбачено, що виконавчий орган ради протягом п'яти робочих днів з дати одержання зазначених пропозицій приймає рішення про надання дозволу або про відмову у його наданні. У разі прийняття рішення про надання дозволу селищний голова протягом двох робочих днів підписує обидва примірники дозволу.

Вмотивоване рішення про відмову у наданні дозволу надсилається уповноваженою особою заявникові протягом п'яти робочих днів з дати його прийняття або видається на руки заявникові.

Відповідно до пункту 20 Типових правил виконавчий орган протягом одного робочого дня з дати одержання зазначених пропозицій приймає рішення про надання дозволу або про відмову у його наданні.

Дозвіл або відмова у його видачі видається не пізніше ніж протягом наступного робочого дня після прийняття відповідного рішення.

Згідно з пунктом 10 Типових правил строк видачі дозволу або надання письмового повідомлення про відмову у його видачі становить 10 робочих днів.

Отже, зобов'язання заявника самостійно здійснювати погодження дозволу, невідповідність строків розгляду заяв на одержання дозволу та строків прийняття рішення про надання дозволу або про відмову у його наданні суперечить вимогам Типових правил.

Крім того, пунктом 2 Типових правил визначено, що місце розташування рекламного засобу – це площа зовнішньої поверхні будинку, споруди, елемента вуличного обладнання або відведеної території на відкритій місцевості у межах населеного пункту, що надаються розповсюджувачу зовнішньої реклами в тимчасове користування власником або уповноваженим ним органом (особою).

Згідно з Типовими правилами, плата за тимчасове розташування рекламного засобу, розраховується виходячи з площі місця розташування рекламного засобу.

Відповідно до пункту 32 Типових правил площа місця розташування рекламного засобу визначається як сума площі горизонтальної проекції рекламного засобу на це місце та прилеглої ділянки завширшки 0,5 метра за периметром горизонтальної проекції цього засобу. Для наземного та дахового рекламного засобу площа місця дорівнює площі вертикальної проекції цього засобу на уявну паралельну їй площину.

В порушення вимог Типових правил Солотвинська селищна рада за тимчасове розташування наземного та дахового, наземного та дахового рекламних засобів встановила коефіцієнти місця розташування, виду об'єкта зовнішньої реклами та площі місця розташування рекламного засобу.

Зокрема, рішенням Солотвинської селищної ради від 04.06.2015 № 826 затверджено Положення про порядок визначення розміру плати за тимчасове користування місцем розташування об'єктів зовнішньої реклами, що перебуває у комунальній власності територіальної громади смт. Солотвино (далі – Положення).

Так, для наземного та дахового рекламного засобу:

Базовий розмір плати з 1 м.кв. площі місця розташування рекламного засобу, який дорівнює базової вартості 1 м.кв. землі у залежності від грошової оцінки земель смт. Солотвино по економіко-планувальних зонах, затверджений рішенням сесії селищної ради.

Коефіцієнт місця розташування:

- по вулицях Тячівській, Спортивній, Гагаріна, Озерній, Харківській, Сігетській становить – 2,0;

- по вулицях Борканюка, Ленінградській, Шахтарській, пл. Народній становить – 1,5;

- інші вулиці – 1,0.

Коефіцієнт виду об'єкта зовнішньої реклами становить:

• 1 площина – 1,0;

• 2 площини – 1,5;

• 3 площини – 2,0;

• 4 площини – 2,5.

Для наземного та дахового рекламного засобу:

Базовий розмір плати з 1 м.кв. площі місця розташування рекламного засобу, який дорівнює 5% від розміру мінімальної заробітної плати, законодавчо встановленої на день видачі дозволу.

Коефіцієнт, який у залежності від району та місця розташування рекламного засобу становить:

- по вулицях Тячівській, Спортивній, Рахівській, Гагаріна, Озерній, Харківській, Сігетській – 2,0;

- по вулицях Борканюка, Ленінградській, Шахтарській, пл. Народній – 1,5;

- інші вулиці – 1,0.

Коефіцієнт, який у залежності від площі місця розташування рекламного засобу становить:

• до 6 м.кв. включно - 1,0;

• понад 6 м.кв. до 12 м.кв. включно – 0,9;

• понад 12 м.кв. до 30 м.кв. включно – 0,8;

• понад 30 м.кв. до 60 м.кв. включно – 0,7.

Натомість, встановлення різної плати за тимчасове розміщення рекламних засобів в залежності місця розташування рекламного засобу, виду об'єкта зовнішньої реклами, займаної рекламної площі, Типовими правилами не передбачено.

Солотвинська селищна рада, включивши у Правила розміщення зовнішньої реклами в селищі Солотвино та Положення про порядок визначення розміру плати за тимчасове користування місцем розташування об'єктів зовнішньої реклами, що перебуває у

комунальній власності територіальної громади смт. Солотвино додаткову вимогу в частині надання документів, не передбачених Типовими правилами, зобов'язання заявника самостійно здійснювати погодження дозволу, невідповідності строків розгляду заяв на одержання дозволу та строків прийняття рішення про надання дозволу або про відмову у його наданні, а також встановивши різну плату за тимчасове розміщення рекламних засобів в залежності від місця розташування, виду об'єкта зовнішньої реклами та площі місця розташування рекламного засобу, вийшла за межі своїх повноважень, визначених Типовими правилами розміщення зовнішньої реклами.

Встановлення додаткових вимог, зобов'язань, строків та різної плати за тимчасове розміщення рекламних засобів в залежності місця розташування рекламного засобу, виду, займаної рекламної площі, суперечить вимогам статті 16 Закону України «Про рекламу» та Типовим правилам, які визначають порядок розміщення зовнішньої реклами, що може стати підставою для відмови у видачі дозволу чи його анулювання та обмеження конкуренції.

Відповідно до пункту 2 статті 25 Господарського Кодексу України органам державної влади і органам місцевого самоврядування, що регулюють відносини у сфері господарювання, забороняється приймати акти або вчиняти дії, що визначають привілейоване становище суб'єктів господарювання тієї чи іншої форми власності, або ставлять у нерівне становище окремі категорії суб'єктів господарювання чи іншим способом порушують правила конкуренції.

Згідно з приписами частини другої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.

Отже, відповідно до вказаних законодавчих норм, реалізація Холмківською сільською радою покладених на неї повноважень, має здійснюватись з дотриманням вимог чинного законодавства, у тому числі Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Частиною третьою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що вчинення антиконкурентних дій органів влади органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю забороняється і тягне відповідальність згідно із законом.

Таким чином, дії Солотвинської селищної ради щодо затвердження Правил розміщення зовнішньої реклами в селищі Солотвино та Положення про порядок визначення розміру плати за тимчасове користування місцем розташування об'єктів зовнішньої реклами, що перебуває у комунальній власності територіальної громади смт. Солотвино, до яких включено додаткові вимоги та зобов'язання, встановлено строки та різну плату за тимчасове розміщення рекламних засобів в залежності місця розташування рекламного засобу, виду, займаної рекламної площі, що суперечать вимогам Типових правил розміщення зовнішньої реклами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 29.12.2003 № 2067, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що може призвести до спотворення конкуренції.

Враховуючи зазначене та керуючись статтею 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» абзацом 7 пункту 3 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р., зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482, з метою запобігання порушень законодавства про захист економічної конкуренції, адміністративна колегія територіального відділення,

р е к о м е н д у є :

1. Солотвинській селищній раді (ідентифікаційний код – 04349691) припинити дії, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що може призвести до спотворення конкуренції, шляхом приведення Правил розміщення зовнішньої реклами в селищі Солотвино, затверджених рішенням Солотвинської селищної ради від 26.02.2013 № 393 та Положення про порядок визначення розміру плати за тимчасове користування місцем розташування об'єктів зовнішньої реклами, що перебуває у комунальній власності територіальної громади смт. Солотвино, затвердженого рішенням Солотвинської селищної ради від 04.06.2015 № 826, у відповідність до вимог законодавства про захист економічної конкуренції.

2. Про результати розгляду рекомендацій повідомити територіальне відділення у місячний строк з дня їх отримання.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи посадовими особами, яким вони надані.

Згідно з частиною третьою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається, а розпочате провадження закривається.

Голова відділення –
голова колегії

В. Шаленик